

NESTÁTNÍ NEVÝDĚLEČNÉ ORGANIZACE – – ÚČETNICTVÍ A AUDIT

Zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, který nabyl účinnosti od 1. ledna 2014, došlo k legislativním změnám, které se týkají právnických osob, u nichž hlavním předmětem činnosti není podnikání a mají na území České republiky své sídlo, nebo zahraničních právnických osob s obdobnou činností.

DEFINICE NESTÁTNÍCH NEVÝDĚLEČNÝCH ORGANIZACÍ

Z pohledu nového občanského zákoníku jsou nestátními nevýdělečnými organizacemi:

- spolky, které jsou korporacemi a do 31. 12. 2013 byly registrovány jako občanská sdružení, politické strany a hnutí, odborové organizace aj. a jsou dobrovolným svazkem alespoň tří osob vedených k naplnění společného zájmu;
- fundace – nadace a nadační fondy vytvořené majetkem vyčleněným k určitému účelu, jejichž činnost se váže k účelu, k němuž byly zřízeny;
- ústavy ustavené za účelem provozování společensky nebo hospodářsky užitečné činnosti, jejíž výsledky jsou dostupné rovnocenně každému za předem stanovených podmínek; patří sem např. dříve registrované obecně prospěšné společnosti.

Zdrojem financování nestátních nevýdělečných organizací jsou vedle vlastních příjmů a darů také dotace ze státního rozpočtu nebo z rozpočtů územních samosprávných celků.

Při čerpání dotací ze státního rozpočtu nebo z rozpočtů územních samosprávných celků jsou nevýdělečné organizace povinny dodržovat ve smlouvě stanovené podmínky, zejména dolo-

žení způsobu a účelu čerpání veřejných zdrojů, správného zaúčtování a archivace. Tím se vyloučí riziko snížení nebo odnětí dotace v případě odhalení nedostatků při kontrole ze strany poskytovatele.

POVINNOST OVĚŘENÍ ÚČETNÍ ZÁVĚRKY

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, stanoví podmínky, při jejichž naplnění jsou účetní jednotky povinny mít účetní závěrku ověřenou auditorem.

Některým účetním jednotkám je povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem stanovena zvláštním právním předpisem, kterým je i občanský zákoník. Ten tuto povinnost stanovuje pro:

- nadace, pokud nadační kapitál nebo obrát v uplynulém účetním období dosahuje výše alespoň 5 mil. Kč v případě řádné účetní závěrky, mimořádné účetní závěrky a konsolidované účetní závěrky, nebo v případě, kdy se podle této účetní závěrky rozhoduje o zvýšení nebo snížení nadačního kapitálu nebo o přeměně nadace;
- ústavy v případě, že tato povinnost je uložena zakladatelským právním jednáním nebo statutem, nebo když výše čistého obrátu překročí 10 milionů Kč.

ZÁPISY DO VEŘEJNÝCH REJSTŘÍKŮ

Od 1. ledna 2014 vstoupil v platnost zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob.

Nevýdělečných organizací se týká spolkový rejstřík, nadační rejstřík, rejstřík ústavů, rejstřík společenství vlastníků jednotek a rejstřík obecně prospěšných společností. Zákon stanoví skutečnosti, které se zapisují do veřejného rejstříku, a také rozsah dokumentů, které se zakládají do sbírky listin. Zákon stanoví lhůty pro úpravu údajů zapsaných ve veřejném rejstříku. Osoby jsou povinny přizpůsobit zapsaný stav stavu zákonem požadovanému, a to u spolků do tří let, u ostatních právních forem do šesti měsíců od nabytí účinnosti zákona.

JAK MOHOU AUDITOŘI POMOCI?

Komora auditorů ČR registruje auditory, kteří mají potřebné znalosti a dovednosti a nabízejí

kvalitní služby, jimiž jsou zejména:

- audit účetní závěrky nejenom korporací, ale všech ostatních organizací, jejichž hlavním předmětem činnosti není podnikání a mají na území České republiky své sídlo, nebo zahraničních právnických osob s obdobnou činností;
- dohodnuté postupy v souvislosti s finančními informacemi; jejich cílem je provést postupy auditní povahy, na nichž se auditor dohodl s účetní jednotkou, případně s příslušnou třetí stranou, a podat zprávu o věcných zjištěních;
- ověřovací zakázky, které nejsou audity nebo prověrkami historických finančních informací;
- audit pro zvláštní účely (čerpání dotací a dodržení smluvních podmínek jejich přidělení ze strany poskytovatele);
- poradenská činnost při odhalování rizik za účelem zabránění finančních ztrát;
- spolupráce při zpracování vnitřních předpisů,
- přednášková činnost (např. k oblasti vedení účetnictví, inventarizace, sestavení účetní závěrky).

Eva Zálešáková

Alenka Bozděchová

členky Výboru pro veřejný sektor KA ČR